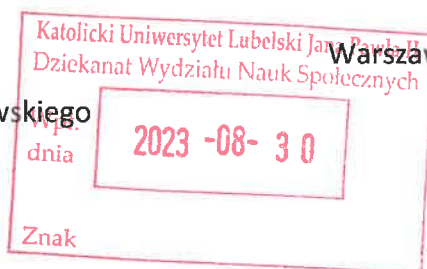


Prof. dr hab. Włodzimierz Oniszczenko

Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego

Ul. Stawki 5/7, 00-183 Warszawa



Warszawa, 2023-08-25

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Joanny Chwaszcz w związku z ubieganiem się przez Nią o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia przygotowana w oparciu o art. 219 USTAWY z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2022.574)

1. Informacje ogólne o Habilitantce

Pani dr Joanna Chwaszcz ukończyła studia magisterskie w zakresie psychologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w 2000 roku uzyskując tytuł zawodowy magistra psychologii. Na tym samym Uniwersytecie, w 2005 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii na podstawie rozprawy doktorskiej *Osobowościowe i społeczne wyznaczniki funkcjonowania bezdomnych mężczyzn*, której promotorem był ks. prof. dr hab. Czesław Cekiera. Rozprawa ta obroniona została z wyróżnieniem. Obecnie Habilitantka po raz pierwszy stara się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Pani dr Chwaszcz, nieprzerwanie od 2005 roku, jest zatrudniona w Katedrze Psychoprofilaktyki Społecznej w Instytucie Psychologii na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, początkowo (w latach 2005–2007) na stanowisku asystenta, a od 2007 roku na stanowisku adiunkta.

Obok zatrudnienia w KUL JP II Pani dr Chwaszcz stale współpracuje z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przy Ministerstwie Zdrowia (od 2005 roku), m.in. w realizacji programów badawczych, a także z Fundacją Rozwoju Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (od 2009 do 2020 roku) przy realizacji projektów naukowo-wdrożeniowych. Współpracowała również z Instytutem Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego (2019 rok) i Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego (lipiec 2021 – czerwiec 2022 rok) przy realizacji grantów badawczych. Od 2021 roku prowadzi na zlecenie zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych w Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS w Katowicach a w 2021 roku prowadziła też wykład w Szkole Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości.

Ten krótki przegląd zatrudnienia Pani dr Joanny Chwaszcz wskazuje na Jej aktywność naukową i dydaktyczną nie tylko w macierzystej Uczelni, ale także w innych ośrodkach akademickich, co przemawia za wysoką motywacją Habilitantki do pracy nie tylko naukowej, ale też dydaktycznej. Warto podkreślić, że Habilitantka posiada wyróżniający się dorobek z pogranicza nauki i zastosowania osiągnięć naukowych w działaniu na rzecz otoczenia społecznego. Implikacje praktyczne aktywności naukowej Habilitantki są bardzo mocno akcentowane w całym Jej dorobku, a także w osiągnięciu naukowym stanowiącym podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. W ten sposób Habilitantka dobrze wpisuje się we współczesne tendencje do wychodzenia naukowców w kierunku społeczeństwa i jego potrzeb.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Pani dr Joanna Chwaszcz przedstawiła cykl siedmiu artykułów zatytułowany *Człowiek w sytuacji deprivacji zasobów – dyskusja z założeniami teorii zachowania zasobów S. Hobfolla oraz implikacje praktyczne* jako główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do wniosku habilitacyjnego.

Wspomniany cykl prac obejmuje siedem artykułów, w tym cztery w wysoko punktowanych czasopismach (*Plos One, International Journal of Environmental Research and Public Health i Journal of Religion & Health*, obecnie 100, 140 i 200 pkt.) i pozostałe trzy artykuły anglojęzyczne w polskich czasopismach (*Przeгляд Psychologiczny i Roczniki Psychologiczne*) o punktacji 40 i 70. Wszystkie artykuły opublikowane zostały w latach 2019-2023. Publikacje stanowiące osiągnięcie naukowe i wskazane przez Habilitantkę, to:

1. Chwaszcz, J., Bartczuk, R.P., Niewiadomska, I. (2019). Structural analysis of resources in those at risk of social marginalization – Hobfoll’s Conservation of Resources evaluation. *Przeгляд Psychologiczny*, 1, 167–202.
2. Bartczuk, R.P., Chwaszcz, J., Hobfoll, S., Niewiadomska, I., Gałkowska-Bachanek, M. (2020). Is the structure of the strategic approach to coping scale cross-culturally stable? Evidence based on a scoping literature review. *Roczniki Psychologiczne*, 23(1), 7–21.
3. Chwaszcz, J., Bartczuk, R.P., Niewiadomska, I., Hobfoll, S., Palacz-Chrisidis, A. (2020). The Polish adaptation of the strategic approach to coping scale. *Roczniki Psychologiczne*, 23(1), 23–43.

4. Chwaszcz J., Palacz-Chrisidis, A., Wiechetek, M., Bartczuk, R.P., Niewiadomska, I., Wośko, P., Sławska-Jaroszewska, P. (2021). The quality of life, resources, and coping during the first weeks of the COVID-19 pandemic in people seeking psychological counselling before the pandemic. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*, 34(2), 275–287. <https://doi.org/10.13075/ijomeh.1896.01700>
5. Chwaszcz, J., Bartczuk, R.P., Niewiadomska, I., Sławska-Jaroszewska, P. (2022a). Quality of life and prosocial or antisocial coping with resource deprivation: A cross-sectional study of people at risk of social exclusion. *PLoS ONE*, 17(9), e0275234. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0275234>
6. Chwaszcz, J., Wiechetek, M., Bartczuk, R.P., Niewiadomska, I., Wośko, P. (2022b). Determinants of quality of life in the COVID-19 pandemic situation among persons using psychological help at various stages of the pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(10), 6023. <https://doi.org/10.3390/ijerph19106023>
7. Niewiadomska, I., Jurek, K., Chwaszcz, J., Korzyńska-Piętas, M., Peciakowski, T. (2023). PTSD as a moderator of the relationship between the distribution of personal resources and spiritual change among participants of hostilities in Ukraine. *Journal of Religion and Health*, 62, 479–499. <https://doi.org/10.1007/s10943-022-01547-z>

Opublikowane prace dotyczyły szeroko rozumianych zasobów w ujęciu teorii Stevena Hobfolla, jako czynników ważnych dla przetrwania człowieka, które oceniane były w trzech grupach osób: zagrożonych wykluczeniem społecznym, mieszkających na terenie działań wojennych w Ukrainie oraz u pacjentów korzystających z pomocy psychologicznej i badanych podczas pandemii COVID-19. Wszystkie te grupy łączył ograniczony dostęp do zasobów. Otrzymane w badaniach wyniki pozwoliły na uzyskanie wiedzy o strukturze zasobów osób zagrożonych wykluczeniem, strategii radzenia sobie ze stresem w warunkach ograniczonych zasobów i ich odniesienia do przystosowania, związku zmian zasobów z jakością życia oraz ich powiązań z czynnikami socjodemograficznymi i strategiami radzenia sobie. Uzyskano też dane o związku zysku i utraty zasobów ze zmianą duchową jako jedną ze składowych wzrostu potraumatycznego. Wynikiem przeprowadzonych badań były też polskie adaptacje narzędzi psychometrycznych do diagnozy oceny zachowania zasobów S. Hobfolla oraz strategicznego podejścia do radzenia sobie Hobfolla i współpracowników. Jak wynika z autoreferatu

Habilitantki większość prac przedstawionych jako osiągnięcie naukowe wiązała się także z realizacją celów aplikacyjnych związanych z opracowaniem modelu instytucjonalnej readaptacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (częściowo lub w całości wdrożonego już w Polsce) albo sformułowaniem rekomendacji dla działań profilaktycznych w zakresie wzmocnienia zasobów ważnych z punktu widzenia adaptacji człowieka do zmienionych warunków życia związanych z deprywacją zasobów. Częścią tych osiągnięć była też adaptacja bądź konstrukcja narzędzi diagnostycznych przydatnych w działalności praktycznej wynikającej z rezultatów badawczych.

Dokonując ogólnej oceny osiągnięcia naukowego przedstawionego jako cykl siedmiu publikacji Habilitantki chciałbym sformułować kilka uwag ważnych z punktu widzenia wymagań stawianych kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych z zakresie psychologii.

Przedstawione jako osiągnięcie badawcze prace tworzą pod względem tematycznym spójną i logiczną całość nawiązującą do Teorii Zachowania Zasobów Stevena Hobfolla.

Wyniki opublikowane w artykułach stanowiących osiągnięcie badawcze Habilitantki stanowią przejaw wielowymiarowego podejścia do tematu badań z jednoczesną empiryczną weryfikacją zależności pomiędzy badanymi zmiennymi. Znaczenie osiągnięcia naukowego polega na tym, jak wskazuje Habilitantka, że otrzymane w badaniach wyniki potwierdzają założenia teorii Hobfolla, ale też poszerzają ją o nowy wątek, jakim jest specyfika funkcjonowania osób w warunkach ograniczonego dostępu do zasobów, co Habilitantka zilustrowała graficznym modelem wyjaśniającym zależności pomiędzy zyskami i stratami zasobów, strategiami radzenia sobie i odczuwaną jakością życia osób zagrożonych wykluczeniem, z uwzględnieniem zmiennych socjodemograficznych (rycina 5 na stronie 34 autoreferatu). Jest to ważny wkład w wiedzę psychologiczną stanowiący dobry punkt wyjścia do dalszych poszukiwań. Warto dodać, że wartość uzyskanych rezultatów jest istotna nie tylko z poznawczego punktu widzenia, ale też z uwagi na możliwość ich wykorzystania w praktyce psychologicznej. Godny zauważenia i podkreślenia jest fakt, że wyniki przeprowadzonych badań stały się podstawą do opracowania modelu readaptacji osób opuszczających zakłady karne. Model ten, pod nazwą Społeczny Ośrodek Readaptacyjny został już w całości wdrożony i jest prowadzony przez Fundację Pomost w Zabrze we współpracy z KUL JPIL.

Według informacji zawartych w autoreferacie Habilitantki opublikowane prace stanowią podsumowanie Jej wcześniejszej, wieloletniej pracy nad problematyką funkcjonowania i adaptacji osób marginalizowanych społecznie. Stanowią więc rezultat zaplanowanej i konsekwentnie rozwijanej dotychczas aktywności teoretycznej i badawczej Habilitantki, co można zauważyć w pozostałym dorobku naukowym Pani dr Chwaszcz. Ten fakt zasługuje na szczególne uznanie. W moim przekonaniu stanowi ilustrację modelu dochodzenia do habilitacji w wyniku dojrzewania w oparciu o dotychczasową aktywność teoretyczną i empiryczną zamiast „szybkiej ścieżki” awansu.

W pięciu spośród siedmiu artykułów składających się na osiągnięcie naukowe Habilitantki była Ona pierwszą autorką, a według złożonego przez Nią oświadczenia była też główną autorką koncepcji opublikowanych badań oraz wniosła znaczący wkład w ich przeprowadzenie, analizę wyników i przygotowanie samej publikacji. Pełniła w tych publikacjach rolę autorki korespondencyjnej. W pozostałych dwóch artykułach współuczestniczyła merytorycznie w powstaniu publikacji. We wszystkich artykułach merytoryczny wkład Habilitantki był kluczowy.

Opublikowane wyniki badań osób o ograniczonych z powodu pandemii COVID-19 zasobach i potwierdzające ustalenia dotyczące osób zagrożonych wykluczeniem społecznym są w moim przekonaniu cenne z jeszcze jednego punktu widzenia. Przeprowadzone badania stanowiły aktywność podjętą w nowych i unikalnych okolicznościach niemożliwych do przewidzenia. Aktywność ta dobrze więc świadczy o gotowości Habilitantki do podejmowania nowych wyzwań badawczych w niepowtarzalnych sytuacjach, w których trzeba szybko podjąć decyzję.

Przedstawione w dorobku głównym prace wskazują, że Habilitantka ma sprecyzowane pomysły badawcze, dobre przygotowanie do prowadzenia badań, umiejętność weryfikacji sformułowanych hipotez, potrafi współpracować z innymi badaczami a także zorganizować zespół do prowadzenia badań.

Zdecydowanie pozytywnie oceniam wkład w wiedzę i w rozwój dyscypliny, jaki wnoszą badania opracowane koncepcyjnie i przeprowadzone przez dr Joannę Chwaszcz wraz ze współpracownikami. Bardzo cenne jest Jej ukierunkowanie na aplikacyjne znaczenie prowadzonych badań w czym pomaga Jej znaczne doświadczenie w działalności praktycznej. Wyniki badań nie tylko potwierdziły założenia teorii zachowania zasobów S. Hobfolla, ale wprowadziły do niej nowe elementy. Habilitantka wykazała praktyczne znaczenie

otrzymanych wyników i przyczyniła się do ich zastosowania w ważnej społecznie działalności na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. Jest to dorobek badawczy uzasadniający nadanie stopnia doktora habilitowanego.

3. Ocena towarzyszącego dorobku naukowego

Osiągnięcia naukowe (publikacje) po doktoracie (okres 18 lat)

Dorobek publikacyjny dr Joanny Chwaszcz po uzyskaniu doktoratu i poza pracami naukowymi wchodzącymi w skład osiągnięcia naukowego obejmuje 16 artykułów, w tym 10 artykułów opublikowanych w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. Łącznie, po doktoracie Habilitantka opublikowała 23 artykuły. Ponadto, jest współautorką 12 monografii, w tym jednego podręcznika programu profilaktycznego przemocy w szkole opublikowanych w języku polskim (6 monografii zostało wydanych przez wydawnictwa poziomu I, a w pięciu monografiach Pani dr Chwaszcz jest pierwszą autorką). Habilitantka była również współredaktorką 4 monografii naukowych wydanych w języku angielskim, a w trzech spośród nich występowała jako pierwsza współredaktorka. Obok monografii i ich redakcji Pani dr Chwaszcz jest również współautorką 23 rozdziałów (w 13 z nich jako pierwsza autorka), z których 6 opublikowanych zostało w języku angielskim. Przytłaczająca większość tych prac opublikowana została w wydawnictwach lokalnych.

W opublikowanych pracach dominuje problematyka dotycząca bezpośrednio zainteresowań naukowych i badawczych Habilitantki, tzn. zasobów adaptacyjnych różnych grup społecznych, procesów readaptacji, marginalizacji społecznej, jakości życia młodzieży, ale także ważnych ze społecznego punktu widzenia problemów uzależnienia od Internetu, od środków psychoaktywnych a także problematyka hazardu (jakość życia dzieci i młodzieży w czasie pandemii COVID-19 oraz zachowania nałogowe są wskazywane przez Habilitantkę jako główne nurty badawcze zgodne z jej zainteresowaniami). Biorąc pod uwagę fakt, że od uzyskania przez Habilitantkę doktoratu upłynęło do chwili złożenia wniosku o habilitację osiemnaście lat, jest to według mnie wystarczający dorobek pod względem ilościowym i spełniający kryteria dotyczące wkładu w rozwój dyscypliny. Rozwój naukowy Habilitantki po doktoracie jest wyraźnie widoczny i wskazuje na skryształizowane zainteresowania teoretyczne i badawcze Habilitantki. Charakterystyczną cechą aktywności naukowej Habilitantki jest silne powiązanie Jej pracy naukowej z praktyką społeczną. Tak więc zdecydowanie pozytywnie oceniam przedstawiony dorobek towarzyszący osiągnięciu naukowemu Habilitantki.

Informacje naukometryczne

Sumaryczny impact factor (IF) publikacji naukowych (bez abstraktu)

Według informacji podanych przez Habilitantkę, sumaryczny IF dla Jej publikacji wynosi 36,758. Jest to akceptowalny wskaźnik dorobku naukowego.

Indeks Hirscha i liczba cytowań w ujęciu trzech baz danych (na dzień 3 lipca 2023)

Web of Science

Liczba publikacji: 14

Indeks H: 6

Cytowania ogółem: 229

Cytowania bez autocytowań: 222

Scopus

Liczba publikacji: 16

Indeks H: 6

Cytowania ogółem: 254

Cytowania bez autocytowań: 243

Google Scholar

Indeks H: 11

Cytowania ogółem: 733

Suma punktów według punktacji MEIN: 1647

Wskaźniki naukometryczne są w moim przekonaniu akceptowalne.

Informacja o wystąpieniach na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych

Od uzyskania doktoratu Habilitantka przedstawiła ogółem 33 referaty (w tym 26 referatów na konferencjach krajowych i 7 referatów na konferencjach międzynarodowych) oraz przeprowadziła 4 warsztaty dla kuratorów sądowych, służb kuratorskich oraz służb więziennych. Pani dr Chwaszcz organizowała lub współorganizowała 19 konferencji, seminariów lub paneli, w tym 4 międzynarodowe. W zakresie aktywności konferencyjnej, włączając w to organizowanie konferencji naukowych, dorobek Habilitantki oceniam jako bardzo dobry.

Informacja o udziale w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych

Habilitantka uczestniczy obecnie jako wykonawczynie w projekcie badawczym realizowanym w ramach grantu badawczego Ministerstwa Zdrowia a dotyczącym jakości życia i jej

wyznaczników w obliczu doświadczeń wojennych u matek i dzieci ukraińskich. W latach poprzednich uczestniczyła w realizacji 15 projektów badawczych, w tym 3. międzynarodowych pełniąc funkcje kierownika (jeden grant polski), ekspertki, koordynatorki merytorycznego (trzykrotnie) i wykonawczynie. Trzy spośród projektów badawczych, w których realizacji uczestniczyła merytorycznie Pani dr Chwaszcz, to były projekty międzynarodowe dotyczące gier hazardowych i płatnych gier elektronicznych, nauczania kreatywności oraz zaburzeń wynikających z korzystania z technologii. Uczestniczyła także (jako koordynatorka) w projekcie wdrożeniowym współfinansowanym przez EU, którego efektem było opracowanie modelu Społecznego Ośrodka Readaptacyjnego. Merytoryczny udział Habilitantki w realizacji projektów badawczych (w tym kierowanie jednym z nich) dobrze świadczy o Jej aktywności w tym zakresie. Warte podkreślenia są także Jej kompetencje eksperckie i organizatorskie okazane przy realizacji badań.

Informacja o recenzowaniu prac naukowych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych

Habilitantka recenzowała publikacje dla 9 czasopism, w tym 4 o zasięgu międzynarodowym (Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Psychologica, Roczniki Psychologiczne, Roczniki Teologiczne, Studia z Psychologii w KUL, Zeszyty Pracy Socjalnej, International Journal of Environmental Research and Public Health, Journal of Clinical Medicine, PLOS ONE, Psychiatry Research). Zaproszenia do recenzowania artykułów nie tylko w polskich, ale i międzynarodowych czasopismach wskazują, że Habilitantka jest rozpoznawalna w świecie naukowym. Warto wspomnieć, że Pani dr Chwaszcz należy też do zespołu redakcyjnego czasopisma Psychoprevention Studies (wydawcą jest Stowarzyszenie Natanaelum).

4. Współpraca z sektorem gospodarczym i wdrożenia rozwiązań społecznych

Habilitantka koordynowała opracowanie innowacyjnych narzędzi dla optymalizacji współpracy instytucji i podmiotów działających w obszarze rynku pracy i integracji społecznej z przedsiębiorcami w zakresie wspierania readaptacji zawodowej i społecznej byłych więźniów w wieku 15–25 lat. Rezultaty tej pracy są stosowane w Polsce przez zakłady karne, odpowiednie fundacje oraz urzędy pracy. Pani dr Chwaszcz merytorycznie koordynowała także projekt międzynarodowy o charakterze wdrożeniowym, którego efektem było opracowanie rozwiązania społecznego, jakim jest Model Społecznego Ośrodka Readaptacyjnego wdrożony przez Fundację Pomost w Zabrze, a jego elementy przez 16 organizacji pozarządowych w Polsce (po jednej w każdym województwie) i partnerów

zagranicznych. Habilitantka jest także współautorką 13 raportów z badań prowadzonych na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Zdrowia i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Fundacji PAN w Lublinie oraz Spółki Syntea także w Lublinie. Była także członkinią Regionalnej i Krajowej Sieci Tematycznej EFS POKL w Lublinie oraz w Warszawie, jak również uczestniczyła w pracy zespołu ekspertów w ramach projektu innowacyjnego dotyczącego wczesnej interwencji socjalnej przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu młodzieży (Fundacja PAN w Lublinie). Wysoko oceniam zaangażowanie Habilitantki w prace na rzecz otoczenia społecznego i gospodarczego łączące Jej zainteresowania naukowe z praktyką społeczną.

5. Osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne

Pani dr Chwaszcz jest również znacząco zaangażowana w działalność dydaktyczną na macierzystym Wydziale Nauk Społecznych KUL JP II w Instytucie Psychologii i w Instytucie Socjologii. Prowadzi zróżnicowane zajęcia dydaktyczne obejmujące wykłady, konwersatoria, proseminarium i ćwiczenia. Przez kilka lat (2005-2010) prowadziła warsztat z profilaktyki uzależnień w ramach studiów podyplomowych w KUL a od 2021 roku w ramach Zintegrowanej Szkoły Psychoterapii Uzależnień SWPS prowadzi wykład i warsztat na temat podstaw profilaktyki uzależnień i innych zachowań ryzykownych. W roku akademickim 2021/2022 prowadziła też zajęcia z promocji zdrowia oraz profilaktyki w ramach specjalizacji klinicznej w Szpitalu Neuropsychiatrycznym w Lublinie. Od 2011 roku prowadzi też wykład z ewaluacji programów terapeutycznych oraz warsztaty z pracy profilaktycznej z młodzieżą w ramach szkolenia specjalistycznego realizowanego przez Instytut Psychoprofilaktyki i Psychoterapii – Stowarzyszenia Natanaelum. W roku akademickim 2005/2006 pełniła funkcję kierownika studiów podyplomowych z profilaktyki i terapii uzależnień od narkotyków w KUL. Wypromowała 3 magistrów psychologii i była promotorką pomocniczą w 12 innych pracach magisterskich. Zrecenzowała 71 prac magisterskich. Pełniła też rolę promotorki pomocniczej dla jednej rozprawy doktorskiej.

Aktywność dydaktyczna Habilitantki obejmuje też zajęcia pozauniwersyteckie dla pracowników służby więziennej, w Szkole Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości oraz w Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Lublinie. Zaangażowanie Pani dr Chwaszcz w pracę dydaktyczną oceniam zdecydowanie pozytywnie.

Ważną częścią osiągnięć Habilitantki jest Jej działalność organizatorska. Obecnie pełni społecznie funkcję prezesa Stowarzyszenia Natanaelum i w tej roli realizuje własny projekt

badawczy dotyczący wsparcia matek z Ukrainy. W ramach KUL JP II realizuje projekt edukacyjny „Szkolenia dla Polonii” oraz prowadzi badania potrzeb studentów i pracowników KUL oraz szkolenia z zakresu psychologii uzależnień i profilaktyki w ramach projektu NCBiR „KUL bez Barier”. Organizowała wizyty studyjne i prowadziła zajęcia projektowe w projekcie „Aktywny Student Aktywny Absolwent” finansowanym przez NCBiR. Organizowała też warsztaty i staże w projekcie Energia Kompetencji również finansowanym przez NCBiR. Od 2020 roku jest członkinią Instytutowej komisji ds. ewaluacji prac magisterskich w KUL JP II.

Pani dr Chwaszcz przejawia dużą aktywność w instytucjach poza Uniwersytetem, które zajmują się organizacją badań i wdrożeniami. Obecnie Habilitantka jest członkinią Zespołu Roboczego ds. Włączenia społecznego i readaptacji w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz *European Research and Innovation Commission*. W przeszłości była członkinią Regionalnej Sieci Tematycznej EFS POKL w Lublinie, Krajowej Sieci Tematycznej Zatrudnienie i Integracja Społeczna EFS POKL w Warszawie, a także członkinią Komisji Egzaminacyjnej powołanej przy Krajowym Biurze ds. Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie przeprowadzenia egzaminu certyfikacyjnego przez Ministra Zdrowia dla specjalisty i instruktora terapii uzależnień w Warszawie.

Warto dodać, że Habilitantka jest też biegłą sądową w sprawach karnych, uczestniczy w procesie certyfikacji w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień oraz odbyła 5 kursów szkoleniowych podnoszących Jej kwalifikacje zawodowe. Jest również współautorką 15 narzędzi diagnostycznych adaptowanych i oryginalnych powstałych m.in. w wyniku realizacji projektów badawczych. Za swoje osiągnięcia otrzymała szereg nagród: Srebrny Medal Za Długoletnią Służbę, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złoty Medal CARITAS Polska oraz dwukrotnie Nagrodę Rektora KUL.

Podsumowanie i wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym oraz informacjami na temat aktywności dydaktycznej i organizacyjnej Pani dr Joanny Chwaszcz uważam, że Jej osiągnięcia naukowe i inne dokonania stanowią dorobek w dostatecznym stopniu odpowiadający wymaganiom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w sprawie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U.2022.574). Tym samym uznaję, że dorobek naukowy Pani dr Chwaszcz jest

wystarczający dla uzyskania przez Nią stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Habilitantka posiada pomysły badawcze wyraźnie określone i ukierunkowane na poszukiwanie wiedzy psychologicznej na temat szeroko rozumianych problemów jakości życia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zasadniczym wkładem do wiedzy z zakresu psychologii jest potwierdzenie założeń teorii zachowania zasobów S. Hobfolla oraz jej poszerzenie o specyfikę funkcjonowania osób w warunkach ograniczonego dostępu do zasobów. Pani dr Chwaszcz jest dobrze przygotowana do prowadzenia badań empirycznych, które to umiejętności rozwijała w projektowaniu i realizowaniu wielu własnych albo koordynowanych przez siebie projektów badawczych, w tym międzynarodowych. W wielu z nich występowała także jako ekspertka. Habilitantka potrafi pracować zespołowo z innymi badaczami a także zorganizować zespoły do prowadzenia badań złożone z naukowców zatrudnionych w różnych instytucjach krajowych i zagranicznych.

Równie ważny jak osiągnięcie naukowe jest także dorobek towarzyszący, na który składają się liczne publikacje naukowe, w których Habilitantka jest często pierwszą autorką. Jednak niedosyt pozostawia liczba publikacji w obiegu międzynarodowym w stosunku do przewagi publikacji krajowych. Pewnym wyjaśnieniem może być niezwykle mocno akcentowane, głównie w działalności naukowej Habilitantki, dążenie do osiągnięć mających znaczenie aplikacyjne przede wszystkim dla społeczeństwa polskiego, w którym te prace powstawały. Praktyczne zastosowanie rezultatów Jej pracy naukowej widoczne jest, na przykład, we wdrożonych do realizacji projektach oddziaływań adaptacyjnych w stosunku do młodych więźniów opuszczających zakłady karne. Cenne są także działania Habilitantki na rzecz wspierania readaptacji zawodowej i społecznej byłych więźniów przez przedsiębiorców. Jest również współautorką wielu narzędzi badawczych mających zastosowanie zarówno w działalności empirycznej, jak i aplikacyjnej.

Aktywność Pani dr Chwaszcz nie sprowadza się tylko do prowadzenia badań i podejmowania dużej aktywności na rzecz zastosowania ich wyników w praktyce. Przejawia dużą aktywność konferencyjną wygłaszając referaty i organizując czy współorganizując spotkania naukowe, recenzuje artykuły w czasopismach krajowych i znaczących czasopismach zagranicznych, a także aktywnie działa w licznych zespołach zajmujących się

organizacją nauki i zastosowaniem jej wyników. Troszczy się też o podnoszenie własnych kompetencji zawodowych odbywając różne szkolenia.

W zakresie aktywności dydaktycznej i organizacyjnej Habilitantka nabyła duże doświadczenie prowadząc liczne i zróżnicowane zajęcia dydaktyczne a także promując pierwszych magistrantów. Pełniła też funkcję promotora pomocniczego w jednym przewodzie doktorskim. Aktywność dydaktyczna Pani dr Chwaszcz wychodzi poza macierzystą Uczelnię i obejmuje przekazywanie wiedzy również w innych instytucjach edukacyjnych (uczelniach i Uniwersytecie Trzeciego Wieku). Działalność organizatorska Habilitantki obejmuje pełnienie społecznie funkcji prezesa Stowarzyszenia Natanaelum organizującego szkolenia specjalistyczne w zakresie psychoprofilaktyki i psychoterapii oraz realizującego projekty badawcze, a ponadto jest biegłą sędzią i członkinią wielu zespołów organizujących badania podstawowe i wdrożeniowe. Kierowała także studiami podyplomowymi i jest członkinią Instytutowej komisji ds. ewaluacji prac magisterskich w KUL JPIL.

Podsumowując, jednoznacznie pozytywnie oceniam dokonania naukowe, dydaktyczne i organizatorskie Pani dr Joanny Chwaszcz i jestem przekonany, że stanowią one wystarczające uzasadnienie dla nadania Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.


Włodzimierz Oniszczenko